

Obsah

Auctorium – o autorech	VII
Alexander J. Bělohlávek	VII
Renáta Hótová	VII
Gratiarum – poděkování	X
Seznam zkratk – index compendiorum	XXV
I. Úvod	1
II. Znalci v národním a v mezinárodním právním prostředí	5
II.1. Předmět a účel znaleckého zkoumání	6
II.2. Právo jako předmět znaleckého zkoumání	7
II.2.1. Zkoumání právních otázek znalci v mezinárodním prostředí versus princip „iura novit curia“	7
II.2.2. Některé národní přístupy k posuzování právních otázek znalci	8
II.2.2.1. [DEU] [NĚMECKO]	8
II.2.2.2. [PRT] [PORTUGALSKO]	10
II.2.2.3. [SUI] [ŠVÝCARSKO]	12
II.2.3. Cizí právo jako otázka skutková v některých systémech common law	13
II.3. Status a činnost znalců v národních právních režimech . 16	
II.3.1. Postavení znalců v soudních systémech na národní úrovni	16
II.3.2. Specifika národních režimů znalecké činnosti ve vybraných zemích	17
II.3.2.1. [AUS] [AUSTRÁLIE]	17
a) Úvod a kontradiktorní (soudní) řízení	17
b) Rozhodčí řízení	18
II.3.2.2. [BEL] [BELGIE]	19
a) Civilní řízení soudní	19
b) Trestní řízení soudní	19
c) Rozhodčí řízení	20
II.3.2.3. [BGR] [BULHARSKO]	21
a) Civilní řízení soudní	21
b) Trestní řízení soudní	22
c) Rozhodčí řízení	25
II.3.2.4. [CAN] [KANADA]	26
a) Úvod	26

b) Rozhodčí řízení	27
II.3.2.5. [CZE] [ČESKÁ REPUBLIKA]	27
a) Právní úprava znalecké činnosti	27
b) Znalecký posudek a odhad	28
c) Výkon znalecké činnosti	29
d) Znalci, znalecké ústavy a činnost jiných odborníků a odhadců	33
e) Požadavky na znalce	35
f) Databáze znalců	36
g) Postup při vypracování znaleckých posudků	36
(i) Výběr a jmenování (tzv. ustanovení) znalce	37
(ii) Spolupráce se znalcem – informace, předpoklady a omezení	39
(iii) Vypracování znaleckého posudku	41
(iv) Předání výstupu – znaleckého posudku	42
h) Odměňování znalců	43
II.3.2.6. [DEU] [NĚMECKO]	44
a) Úvod (systém profesních komor a odborných svazů)	44
b) Civilní řízení soudní	45
c) Znalci přibraní soudem	46
d) Znalci přibraní stranami	47
e) Trestní řízení soudní	48
f) Rozhodčí řízení	50
II.3.2.7. [DNK] [DÁNSKO]	51
a) Civilní řízení soudní	51
b) Rozhodčí řízení	52
II.3.2.8. [EST] [ESTONSKO]	52
a) Civilní řízení soudní	52
b) Trestní řízení soudní	55
II.3.2.9. [FIN] [FINSKO]	56
a) Civilní a trestní řízení soudní	56
b) Rozhodčí řízení	57
II.3.2.10. [GBR-ENG] [SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA – ANGLIE A WALES]	58
a) Úvod	58
b) Civilní řízení soudní	58
(i) Znalci (přibíraní stranami za součinnosti/se souhlasem soudu)	58
(ii) Poradce soudu (assessor)	62

c) Zvláštní postavení znalců v řízeních o věcech podle rodinného práva	63
d) Trestní řízení soudní	63
e) Rozhodčí řízení	66
II.3.2.11. [GBR-SCO] [SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA – SKOTSKO]	66
a) Úvod.	66
b) Civilní řízení soudní	66
(i) Znalci (přibíraní stranami za součinnosti/se souhlasem soudu)	66
(ii) Poradce soudu (assessor)	68
c) Trestní řízení soudní.	68
d) Rozhodčí řízení	70
II.3.2.12. [IRL] [IRSKO]	71
a) Civilní řízení soudní.	71
b) Řízení ve věcech rodinně-právních	71
c) Řízení v obchodních věcech	71
d) Řízení ve věcech hospodářské soutěže	72
e) Trestní řízení	72
f) Rozhodčí řízení	73
II.3.2.13. [ITA] [ITÁLIE]	73
a) Civilní řízení soudní.	73
b) Trestní řízení soudní	74
c) Rozhodčí řízení	74
II.3.2.14. [LVA] [LOTYŠSKO]	74
a) Civilní řízení soudní.	74
b) Přizvaný znalec	75
II.3.2.15. [NLD] [NIZOZEMSKO]	76
a) Trestní řízení	76
b) Rozhodčí řízení	77
II.3.2.16. [NOR] [NORSKO]	78
a) Trestní řízení soudní.	78
(i) Znalci přibraní soudem	78
(ii) Znalci přibraní stranami	80
b) Rozhodčí řízení	80
II.3.2.17. [POL] [POLSKO]	81
a) Úvod.	81
b) Systém jmenování znalců	82
c) Subjektivní podmínky pro jmenování znalcem	83
d) Občanské řízení soudní	84

e) Trestní řízení soudní.	88
f) Rozhodčí řízení	92
II.3.2.18. [RUS] [RUSKO]	94
a) Civilní řízení soudní.	94
b) Trestní řízení soudní	96
(i) Postavení znalce v trestním řízení soudním	96
(ii) Odborník („specialist“)	98
c) Exekuční řízení	98
d) Rozhodčí řízení	99
II.3.2.19. [SUI] [ŠVÝCARSKO].	100
a) Civilní řízení soudní.	100
b) Trestní řízení soudní	101
c) Rozhodčí řízení	101
II.3.2.20. [SWE] [ŠVÉDSKO].	101
a) Civilní řízení soudní.	101
(i) Znalec přibráný soudem	101
(ii) Znalec přibráný stranou	103
b) Rozhodčí řízení	103
II.3.2.21. [USA] [SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ]	104
a) Úvod.	104
b) Znalci přibraní stranami.	105
c) Znalci přibraní soudem	106
II.4. Využití znalců u mezinárodních soudů.	106
II.5. Znalci v rozhodčím řízení a modifikovaná podoba zásady „iura novit curia“	107

III. Znalci v mezinárodním soudním řízení (sporném)	111
III.1. Úvodní poznámky.	111
III.2. Jednotná mezinárodní pravidla nebo směrnice	112
III.2.1. Evropská úmluva o lidských právech (EULP) a jednací řád Evropského soudu pro lidská práva (ESLP)	113
III.2.2. Statut a jednací řád Evropského soudního dvora (Soudního dvora Evropské unie/ESD).	114
III.2.3. Jednací řád Soudu Evropského sdružení volného obchodu (ESVO)	114
III.2.4. Zásady nadnárodního civilního řízení (Unidroit)..	115
III.3. Haagské úmluvy (Úmluvy HCCH).	117
III.4. Právo EU.	118
III.4.1. Nařízení Rady o spolupráci mezi soudy členských států EU při provádění důkazů v občanských a obchodních věcech	118

III.4.2. Nařízení Rady o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech a Luganská úmluva o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.	119
III.5. Praxe mezinárodních civilních a trestních soudů	120
III.5.1. Praxe Evropských soudů	120
III.5.2. Mezinárodní soudní dvůr (ICJ)	12
III.5.3. Exkurz: praxe mezinárodních trestních soudů.	123
III.5.3.1. Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii	124
III.5.3.2. Mezinárodní trestní soud (International Criminal Court)	127
III.6. Specifické otázky týkající se znalců v civilním řízení	128
III.6.1. Nezávislost znalce	128
III.6.2. Procesní pravidla a praxe ESD a Tribunálu.	129
III.6.2.1. Statut a řád ESD	129
III.6.2.2. Judikatura ESD a Tribunálu	130
III.6.3. Praxe ESLP	131
III.6.3.1. Řád ESLP	131
III.6.3.2. Judikatura ESLP	131
III.6.4. Význam rozhodnutí anglického soudu ve věci „Ikarian Reefer“ v mezinárodní praxi	132
III.7. Imunita	135
III.8. Podmínky jmenování a procesní řády mezinárodních soudů.	136
III.8.1. Uplatňování práva na ustanovení (přibrání) znalce před Evropskými soudy	136
III.8.2. Právo stran přibrat znalce.	141
III.8.3. Postup po ustanovení znalce soudem nebo stranami	142
III.8.4. Zásady UNIDROIT	144
III.9. Důkazní hodnota znaleckých posudků	144
III.9.1. Obecné poznámky ke znaleckému posudku	144
III.9.2. Praxe ESLP	145
III.10. Řádný proces – výslech znalce	147
III.10.1. Právo stran vyslechnout znalce a přezkoumat jeho znalecký posudek.	147
III.10.1.1. Praxe ESD a Tribunálu	147
III.10.1.2. Praxe ESLP.	148
III.10.2. Procesní pravidla pro výslech znalců.	150
III.10.2.1. Praxe ESD a Tribunálu	150

III.10.2.2. Praxe ESLP	151
III.11. Využití znalců k oceňování	152
III.12. Omezení přípustného rozsahu znaleckých posudků	154
III.13. Problémy ve fázi výkonu rozhodnutí (exekuce)	155
IV. Znalci v mezinárodním rozhodčím řízení	161
IV.1. Praxe rozhodčích senátů v mezinárodních věcech	161
IV.1.1. Význam znaleckého důkazu v mezinárodním rozhodčím řízení.	161
IV.1.2. Významné rozdíly oproti soudnímu řízení.	162
IV.2. Unifikovaná a další mezinárodní pravidla a postupy.	165
IV.2.1. Význam unifikovaných mezinárodních pravidel	166
IV.2.2. Pravidla IBA o dokazování (2010).	167
IV.2.3. UNCITRAL (Pravidla UNCITRAL a Vzorový zákon UNCITRAL)	168
IV.2.3.1. Pravidla UNCITRAL	168
a) Pravidla UNCITRAL 1976 (čl. 27 Pravidel UNCITRAL 1976) a význam Pravidel UNCITRAL a rozdíl od jiných pravidel	168
b) Pravidla UNCITRAL 2010 (čl. 29 Pravidel UNCITRAL 2010	170
IV.2.3.2. Vzorový zákon UNCITRAL	174
IV.2.4. ICC Rules	176
IV.2.5. Další pravidla pro rozhodčí řízení (výběr).	177
a) Tzv. Vídeňská pravidla (Wiener Regeln/Vienna Rules) – Řád pro rozhodčí řízení Mezinárodního rozhodčího soudu Hospodářské komory Rakouska – Internationales Schiedsgericht der Handelskammer Österreich.	177
b) Pravidla pro rozhodčí řízení Rozhodčího institutu Stockholmské obchodní komory (SCC)	180
c) Pravidla Londýnského soudu pro mezinárodní rozhodčí řízení – LCIA, London Court of International Arbitration	181
IV.3. Dílčí a zvláštní oblasti a okruhy v souvislosti s přibíráním (jmenováním) znalců, předkládání, provádění a hodnocení znaleckých posudků	181
IV.3.1. Podmínky jmenování (registrace, seznam, národnost, kvalifikační předpoklady).	181
IV.3.2. Právo účastníků a právo rozhodčích senátů jmenovat znalce (principy, typ otázek kladených znalcům)	184
IV.3.3. Nezávislost	186

IV.3.4. Důkazní hodnota znaleckého posudku přibráného účastníkem a znaleckého posudku jmenovaného soudem	190
IV.3.5. Spravedlivý proces/právo účastníka být slyšen – preventivní opatření rozhodčího senátu v rámci slyšení stran a ve fázi přípravy znaleckého posudku	192
IV.3.6. Důkazní břemeno (Právo požadovat jmenování znalce/podmínky jmenování znalce stranou/důkazní břemeno a alternativa ke znaleckému posudku)	194
IV.3.7. Omezení přípustného rozsahu znaleckých posudků, např. technická, právní, faktická problematika (právo jako otázka skutková v. otázka procesní) – Využití znalců k odhadům (cena předmětu smlouvy; náhrada škody, vyčíslení ztrát)	199
IV.3.8. Hodnocení znaleckých posudků a Konfrontační výslechy znalců a srovnání výpovědi znalců (technika tzv. „Witness/Expert conferencing“)	202
a) Hlediska hodnocení znaleckých posudků	202
b) Námitky ohledně znalce a znaleckého posudku a jejich hodnocení.	204
c) Konfrontační výslechy znalců	205
IV.3.9 Výkon rozhodčího nálezu a znalecké posudky	210
IV.3.9.1. Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů	210
IV.3.9.2. Veřejný pořádek a zohlednění působení znalců při uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů	212

V. Ochrana investic a odpovědnost státu za protiprávní jednání a působení znalců

V.1. Ochrana investic (prostředky nápravy a náhrada škody) a prolínání mezinárodního a tuzemského prostředí v řízeních (hodnocení a kalkulace negativních následků, oceňování a podpora znalců)	221
V.1.1. Znalecká podpora v investičních sporech v návaznosti na formu nápravy protiprávního stavu.	221
V.1.1.1. Druhy prostředků nápravy v investičních sporech (obecně): restituce/kompenzace/satisfakce.	221
V.1.1.2. Restituce (navrácení v původní stav)	224
V.1.1.3. Peněžitá kompenzace (náhrada škody).	226
V.1.1.4. Morální odškodnění	226
V.1.1.5. Nález znějící na určení a soudní příkaz/zákaz	228

a) Soudní příkaz/zákaz	229
b) Nález na určení	230
V.1.1.6. Smluvní prostředky nápravy.	230
V.1.2. Metody oceňování nároků proti státům (investiční spory).	232
I V.1.2.1. Principy oceňování – Standardy oceňování . . .	232
II V.1.2.2. Alternativní metody oceňování.	235
III V.1.3. Obecné otázky oceňování.	236
V.1.3.1. Ocenění podle právního základu žaloby.	236
V.1.3.2. Ocenění se vztahuje k investorovi	237
V.1.3.3. Oceňování je ekonomické	238
V.1.3.4. Datum ocenění	238
V.1.4. Dynamická metoda oceňování (diskontované peněžní toky, DCF).	239
V.1.4.1. Popis	239
V.1.4.2. Výpočet peněžních toků	239
V.1.4.3. Výpočet diskontu	240
V.1.4.4. Aplikace	241
a) Případy, kdy byla metoda diskontovaných peněžních toků použita	241
b) Případy, kdy metoda diskontovaných peněžních toků použita nebyla	242
V.1.4.5. Vztah mezi ušlými zisky a DCF	243
V.1.5. Majetkové oceňovací metody	245
V.1.5.1. Hodnota čistého obchodního jmění	245
a) Popis metody	245
b) Použití metody.	246
V.1.5.2. Metoda likvidační hodnoty.	247
a) Popis metody	247
b) Použití metody.	247
V.1.5.3. Metoda reprodukční hodnoty	248
a) Popis metody	248
b) Použití metody.	248
V.1.6. Další metody oceňování	249
V.1.6.1. Srovnávací oceňování.	249
V.1.6.2. Daňové nebo pojišťovací oceňování	249
V.2. Znalec versus státní moc a potřeba přibrat v řízení správného znalce pro oceňování.	250
V.2.1. Znalci s mezinárodními zkušenostmi	250

V.2.2. Průnik mezinárodního a tuzemského prostředí a význam znalců s mezinárodními zkušenostmi v řízeních na národní úrovni	250
V.2.2.1. Vznik mezinárodní odpovědnosti státu jako důsledek nesprávného znaleckého postupu v řízeních na národní úrovni a vyvlastnění v souladu s právem v. vyvlastnění v rozporu s právem	250
V.2.2.2. Mezinárodní prvek jako důvod přibrání znalce mimo znalecký seznam.	253
V.2.3. Druh znalce a potřeba komplexního posouzení.	254

VI. Reflexe postavení a činnosti znalců v mezinárodním právu soukromém a procesním 257

VI.1. Znalci a právo rozhodné (kolizní status smlouvy se znalcem, smluvní a mimosmluvní kolizní status odpovědnosti znalce)	257
VI.1.1. Mezinárodní prvek a smluvní autonomie	257
VI.1.2. Omezení kolizní autonomie u smluv se spotřebitelem	258
VI.1.3. Kolizní pravidla při absenci volby.	259
VI.1.4. Smluvní v. mimosmluvní odpovědnost znalce vůči třetím osobám a její kolizní status.	260
a) Smluvní odpovědnost	260
b) Mimosmluvní odpovědnost.	261
VI.2. Znalci a znalecké důkazy v dohodách o právní pomoci . 262	
VI.2.1. Reflexe postavení znalců v dohodách o právní pomoci – principy	262
a) Osobní rozsah imunity.	263
b) Věcný rozsah imunity (princip beztrestnosti)	263
c) Časový rozsah imunity (princip beztrestnosti)	264
VI.2.2. Další principy postavení znalce podle dvoustranných smluv o právní pomoci	264
a) Zákaz použití pohružky donucení	264
b) Postavení znalce jako úřední osoby.	265
c) Úhrada nákladů a poskytnutí odměny	265

VII. Znalecké posudky z oblasti ekonomiky: technické, organizační a další předpoklady a postupy při zpracování znaleckých posudků 267

VII.1. Význam ekonomických posudků a ekonomických metod.	267
--	-----

VII.2. Základní [mezinárodní] ekonomické kategorie v praxi znalců a odhadců	268
VII.2.1. Trh	268
VII.2.2. Cena, náklad, hodnota	269
VII.2.3. Hodnota	270
VII.2.3.1. Základ hodnoty	270
VII.2.3.2. Kategorie hodnot	271
a) Tržní hodnota	271
b) Investiční hodnota	272
c) Reálná hodnota	272
VII.2.4. Zvláštní cena.	273
VII.3. Oceňování	274
VII.3.1. Standardizace a harmonizace oceňovacích předpisů	274
VII.3.2. Obecné podmínky a omezení při ocenění	277
VII.3.3. Oceňovací přístupy.	277
a) (Přímý) Tržní přístup	278
b) Výnosový přístup.	278
c) Nákladový přístup	278
d) Hierarchie přístupů	279
VII.3.4. Metody aplikace oceňovacích přístupů	279
VII.3.5. Konkrétní aplikace oceňovacích metod dle IVS	280
VII.4. Mezinárodní oceňovací standardy (IVS).	281
VII.4.1. Struktura IVS	281
VII.4.2. IVS 300 – Standardy aktiv	282
VII.4.2.1. IVS 301.01 – Oceňování podniků a obchodních podílů.	283
a) Celková hodnota – hodnota majetkových podílů uvažovaných jako celek.	283
b) Tržní přístup.	284
c) Výnosový přístup.	285
VII.4.2.2. IVS 301.02 – Oceňování nehmotných aktiv	286
a) Vymezení nehmotných aktiv pro potřeby ocenění (znaleckého hodnocení).	286
b) Vyčíslitelná a nevyčíslitelná nehmotná aktiva.	287
c) Nevyčíslitelné nehmotné aktivum – goodwill	287
d) Třídy nehmotných aktiv.	287
e) Účel ocenění a charakter nehmotného aktivita a oceňovací přístupy.	288
f) Tržní oceňovací přístup	288
g) Výnosový oceňovací přístup a metody	289

(i) Metoda osvobození od tantiém (metoda úspory tantiém)	289
(ii) Metoda prémiového výnosu [zisku] (tzv. metoda přírůstku – narůstajících – výnosů)	289
(iii) Metoda přebytečného výdělku	290
h) Nákladový oceňovací přístup	290
VII.4.2.3. IVS 302.01 – Oceňování budov a zařízení	290
VII.4.2.4. IVS 303.01 – Oceňování majetkových podílů (ve vztahu k nemovitosti)	292
a) Majetkový podíl (ve vztahu k nemovitosti) pro účely znalecké – oceňovací	292
b) Oceňovací přístupy u majetkových podílů (nemovitosti)	293
(i) Tržní přístup	293
(ii) Výnosový přístup	293
(iii) Nákladový přístup	294
VII.4.2.5. IVS 303.02 – Oceňování historického majetku (nemovitosti)	294
VII.4.2.6. IVS 303.03 – Oceňování investičního majetku ve výstavbě (pozemky a budovy)	295
VII.4.2.7. IVS 303.04 – Oceňování obchodního majetku (budovy specificky určené pro konkrétní typ obchodní činnosti)	296
a) Vymezení obchodního majetku podle standardu IVS 303.04	296
b) Přístupy pro ocenění obchodního majetku	297
(i) Tržní přístup	297
(ii) Výnosový přístup	297
VII.4.2.8. IVS 304.01 – Oceňování finančních nástrojů	298
a) Vymezení finančních nástrojů podle standardu IVS 304.01	298
b) Přístupy, modely a metody při oceňování finančních nástrojů	300
(i) Tržní přístup	300
(ii) Model diskontovaného peněžního toku	300
(iii) Metoda replikace	300
VII.4.3. Soulad požadavků IVS s národní odhadcovskou praxí a jejich implementace do národního prostředí a pro mezinárodní účely	301

VIII. Technické a organizační souvislosti zpracování znaleckých posudků	303
VIII.1. Pojem znaleckého posudku z hlediska technického zpracování	303
VIII.2. Znaký (požadavky) znaleckého posudku	304
VIII.2.1. Požadavek vysoké míry kvality a základní požadavky na znalecké posudky	304
VIII.2.2. Komplexnost	305
VIII.2.3. Úplnost	305
VIII.2.4. Vnitřní konzistence (vzájemná slučitelnost)	306
VIII.2.5. Nezávislost, nestrannost	306
VIII.2.6. Opakovatelnost znaleckého posudku	307
VIII.2.7. Důvodnost	308
VIII.2.8. Odůvodněnost	308
VIII.2.9. Vzájemná kontrola	309
VIII.2.10. Spolehlivost (transparence)	309
VIII.2.11. Obsahové náležitosti a rozhodnost údajů ve znaleckém posudku	310
VIII.2.11.1. Obsahové náležitosti znaleckého posudku ..	310
VIII.2.11.2. Mezinárodní standardy a mezinárodní oceňované standardy	311
a) Identifikace oceňovatele a potvrzení jeho způsobilosti	312
b) Identifikace klienta a jakýchkoliv jiných uživatelů ..	312
c) Účel ocenění	312
d) Identifikace hodnoceného objektu, subjektu a/nebo oceňovaného aktiva nebo pasiva	312
e) Základ nebo základy hodnoty	312
f) Datum ocenění	313
g) Rozsah šetření	313
h) Charakter a zdroj informací, ze kterých ocenění vychází	313
i) Předpoklady a zvláštní předpoklady	313
j) Omezení zveřejnění (omezení použití znaleckých závěrů)	314
k) Odkaz na právní úpravu	314
l) Znalecké postupy a metody (oceňovací přístup) a jejich odůvodnění	314
m) Výsledek	315
n) Datum zpracování posudku (oceňovací zprávy)	315
o) Další náležitosti	315

VIII.2.11.3. Náležitosti znaleckého posudku v praxi.	315
VIII.2.12. Nástroje pro zpracování znaleckého posudku/ /nástroje znaleckého zkoumání	317
a) Analýza	317
b) Syntéza.	318
c) Prognóza	318
d) Matematicko-statistické nástroje.	318
e) Ekonomické nástroje	318
f) Srovnání (komparace)	319

Přílohy (předpisy a překlady předpisů, přehledy a tabulky)

Přílohy I. Vybrané národní předpisy o znalcích a činnosti znalců.	321
I.1. [AUT] Spolkový zákon Republiky Rakousko o obecně přísežných a soudně certifikovaných znalcích a tlumočnících (český překlad)	322
I.2. [CZK] Zákon České republiky č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících ve znění pozdějších změn	343
I.3. [POL] Vyhláška Ministra spravedlnosti Polské republiky z 24. ledna 2005 o soudních znalcích – vybraná ustanovení (v originálním znění)	353
I.4. [SVK] Zákon Slovenské republiky č. 382/2004 Z.z. o znalcích, tlumočnících a překladatelích a o změně a doplnění některých zákonů (v originálním znění)	355
Přílohy II. Pravidla pro dokazování a pravidla pro znaleckou činnost v rozhodčím řízení	385
II.1. Pravidla pro znaleckou činnost ICC účinná k 1. lednu 2003 – Mezinárodní středisko pro znaleckou činnost při ICC (překlad)	386
II.2. Pravidla pro znalecké řízení Belgického střediska pro rozhodčí a smírčí řízení – CEPANI (překlad)	400
II.3. Pravidla IBA pro dokazování v mezinárodním rozhodčím řízení z 29. května 2010 (překlad)	409
Přílohy III. Postavení znalců v jednotlivých smlouvách o právní pomoci, jimiž je vázána Česká republika/ /Slovenská republika	429
III.1. Zkratky států použité v přílohách III	430
III.2. Tabulka/přehled smluv o právní pomoci a jejich rozbor ohledně postavení znalců	431

III.3. Tabulka/přehled: Výběr a dikce ustanovení týkajících se postavení znalců a listin v jednotlivých smlouvách o právní pomoci, jimiž je vázána Česká republika/ /Slovenská republika.	441
Přehled literatury	483
I. Monografie vydané v České republice nebo ve Slovenské republice	483
II. Příspěvky v periodickém tisku a sbornících vydané v České republice nebo ve Slovenské republice	485
III. Monografie vydané mimo Českou republiku nebo Slovenskou republiku.	489
IV. Příspěvky v periodickém tisku a sbornících vydané mimo Českou republiku nebo Slovenskou republiku.	496
V. Literatura dostupná v elektronické formě (bez ohledu na jazyk nebo místo vydání/zveřejnění)	508
Věcný rejstřík	511
I. Úvodní poznámky k věcnému rejstříku	511
II. Věcný rejstřík podle klíčových slov	511
III. Rejstřík citovaných předpisů (normativních aktů a jiných pramenů)	521
IV. Rejstřík odkazů na rozhodnutí vydaná v rozhodčích nebo soudních řízeních (přehled podle žalobců – stran, fóra, právního základu, specifikace věci a rozhodnutí)	533
V. Rejstřík odkazů na státy.	555